Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul central), jud. Arhip Alexandru
Dosar nr. 2ai-186/23
2-18171063-02-2ai-05062023

D E C I Z I E

03 octombrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa sa:
Preşedintele ședinței, judecător Clim Eugeniu
Judecătorii Cotruță Iurie
Cojocaru Olga

examinând cererea de apel declarată de către Serviciul Fiscal de Stat,

în cauza la cererea depusă de directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Gheorghe Radu împotriva lui ***** cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Pintex-Grup”,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023, prin care cererea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La data de 01 decembrie 2021, directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Radu Gheorghe a depus în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul central) cerere împotriva lui ***** cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrului organului de conducere a debitorului.

În motivarea cererii a menționat că, Serviciul Fiscal de Stat deține o creanță în suma totală de 941 416,08 lei împotriva patrimoniului debitorului, și anume:

-creanțe chirografare de rangul III în sumă de 485 108,17 lei;

-creanțe chirografare de rangul VI în sumă de 456 307,91 lei.

A precizat că, obligațiile fiscale menționate s-au format în baza dărilor de seamă prezentate de însuși contribuabil, precum și în baza deciziilor asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018 și nr. 127/287 din 06 martie 2018 comisă de S.R.L. „Pintex-Grup”.

A susținut că, S.R.L. „Pintex-Grup” nu dispune de bunuri mobile sau imobile suficiente în masa debitoare, precum și nu deține mijloace bănești care ar putea fi îndreptate la stingerea creanțelor creditorilor, motive pentru care invocă faptul că, în privința lui ***** sunt întrunite condițiile de atragere la răspundere subsidiară în temeiul art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, or acesta a deținut funcțiile de administrator și contabil al debitorului.

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, a menționat că, potrivit deciziei nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018, au fost constatate încălcări a legislației fiscale comise de către S.R.L. „Pintex-Grup", care este un document executoriu în sensul art. 11 lit. j) din Codul de executare.

A punctat că, debitorului i-a fost aplicată amenda în mărime de 50 000 lei pentru lipsa totală a contabilității pentru perioada 19 iulie 2016 – 30 noiembrie 2017, ceea ce face imposibilă efectuarea controlului fiscal, conform prevederilor art. 257 alin. (5) din Codul fiscal.

Cu referire la temeiurile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. f) și h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, a analizat că, obligația fiscală a debitorului a apărut în baza deciziilor asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018 și nr. 127/287 din 06 martie 2018 comisă de S.R.L. „Pintex-Grup", precum și a dărilor de seamă prezentate de către debitor în cadrul activității sale, iar potrivit art. 8 alin. (2) lit. e) din Codul fiscal, contribuabilul este obligat să achite la buget, la timp și integral, ținând cont de prevederile art. 7 alin. (5), sumele calculate ale impozitelor și taxelor, asigurând exactitatea și veridicitatea dărilor de seamă fiscale prezentate. Astfel, având în vedere faptul că, debitorul nu a achitat obligațiile fiscale la momentul apariției acestora în conformitate cu norma citată, este evident că acesta s-a aflat în incapacitate de plată cu mult anterior intentării procesului de insolvabilitate.

A evidențiat că, potrivit contului curent detaliat pentru perioada 01 ianuarie 2013-12 septembrie 2018 la clasificația economică taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova, se constată faptul că ultima achitare a debitorului a avut loc la data de 30 ianuarie 2017 în mărime de 3 000 lei, iar în conformitate cu contul curent detaliat pentru perioada 01 ianuarie 2013- 12 septembrie 2018 la clasificația economică amenzi aplicate de către organele SFS încasate la Bugetul de stat, se constată faptul că ultima achitare a debitorului a avut loc la data de 07 aprilie 2017 în mărime de 25 000 lei. Mai mult decât atât, prin decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018 s-a decis încasarea impozitelor și taxelor în mărime de 490 190 lei, majorări de întârziere în mărime de 57 577 lei și amenzi în sumă totală de 341 899,50 lei, obligații neonorate de către debitor.

Respectiv, a punctat că debitorul se află în incapacitate de plata din data de 25 ianuarie 2018 și era obligat în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în termen de 30 de zile de la data de 25 ianuarie 2018 să depună în instanța de insolvabilitate cererea introductivă.

A notat că, la caz, debitorul S.R.L. „Pintex-Grup" a înaintat în instanța de insolvabilitate cererea introductivă la data de 10 iulie 2018, fapt ce constituie un temei suplimentar de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere a debitorului prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, și anume: dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată.

A susținut că, faptul dispunerii continuării activității ce îl duce vădit în incapacitate de plată este probat prin actul de control nr. 1-794431 din 08 februarie 2018 și decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 127/287 din 06 martie 2018.

Totodată, a menționat că, acest fapt s-a constatat prin verificarea informației furnizate de către debitor despre procurările efectuate la data de 27 februarie 2017 în sumă de 19 997,98 lei, inclusiv TVA în sumă de 3 333 lei.

În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 247, 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, art. 11 lit. j) din Codul de executare, precum și art. 85 alin. (1) lit. i) din Codul de procedură civilă.

A solicitat directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Radu Gheorghe atragerea la răspunderea subsidiară a membrului organelor de conducere a S.R.L. „Pintex-Grup”, ***** și încasarea din contul acestuia în contul masei debitoare a S.R.L. „Pintex-Grup” a sumei de 941 416,08 lei cu titlu de creanțe validate, dar nestinse față de Serviciul Fiscal de Stat.

La data de 29 iunie 2022, ***** a depus referință, în care a menționat că, nu a cunoscut despre efectuarea controlului de către Serviciul Fiscal de Stat la S.R.L. „Pintex-Grup” în luna februarie 2018, or însăși din actul de control nr. 5-684956 din 29 decembrie 2017 rezultă că, citația expediată în adresa acestuia a fost restituită cu mențiunea „nereclamat”.

A evidențiat că, argumentul invocat de către reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat precum că a avut loc continuarea unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată este neîntemeiat, or procurările efectuate la data de 27 februarie 2017 sunt contrare argumentelor invocate de reclamant, or au avut loc anterior survenirii incapacității de plată invocate de reclamant.

A invocat faptul că, reclamantul nu a demonstrat că, incapacitatea de plată a debitorului a survenit în luna ianuarie 2018 sau în luna iunie 2018, când a fost depusă cererea introductivă, motiv pentru care apreciază critic argumentele invocate de către reclamant și solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La data de 05 octombrie 2022, lichidatorul S.R.L. „Pintex-Grup”, Topal Ștefan a depus referință, în care a menționat că reclamantul nu a demonstrat legătura cauzală între lipsa contabilității debitorului cu apariția sau majorarea pasivului debitorului.

Totodată, a evidențiat că, procurările invocate de către reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat au fost efectuate la data de 27 februarie 2017, iar însăși reprezentantul reclamantului invocă faptul că, incapacitatea de plată a debitorului a survenit la data de 25 ianuarie 2018, adică ulterior tranzacției respective.

A conchis că nu este aplicabil cazului nici temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Prin urmare, a solicitat respingerea cererii depuse de directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Gheorghe Radu împotriva lui ***** cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Pintex-Grup”, ca fiind neîntemeiată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023, s-a respins cererea depusă de directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Gheorghe Radu împotriva lui ***** cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Pintex-Grup”, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 22 martie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023.

Ulterior, la data de 13 iunie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de apel, indică că, unul din temeiurile invocate în cererea privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului este ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire, acţiune prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, probat prin actul de control nr. 5-684956 din 29 decembrie 2017 emis în urma controlului fiscal efectuat la debitorul „Pintex Grup” SRL.

Notează că, conform actului de control nr. 5-684956 din 29 decembrie 2017, în urma controlului fiscal efectuat la debitor s-au constat mai multe încălcări a legislaţiei, inclusiv: - supraplată ce nu poate fi confirmată documentar; - estimarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător în sumă totală de 1417711 lei calculată pentru A/2016; - neachitarea impozitului pe venit pe rate pentru A/2016; - lipa documentelor de evidenţă contabilă; pentru A/2016-A/2017 ceia ce a făcut imposibilă efectuarea controlului fiscal; - neprezentarea declaraţiilor privind TVA pentru perioadele fiscale L/01/2017, L/02/2017, L/03/2017, L/04/2017, L/05/2017, L/06/2017, L/07/2017, L/08/2017 şi prezentarea declaraţiilor privind TVA pentru perioadele fiscale L/09/2016-L/l 2/2016 cu informaţii neautentice. Obligaţii suplimentare la buget au apărut pentru perioadele fiscale L/09/2016, L/10/2016, L/l 1/2016, L/12/2016. Prin decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018 asupra cazului de încălcare a legislaţiei, pentru încălcările menţionate, debitorului SRL „Pintex Grup" i-au fost calculate suplimentar obligaţii fiscale la Bugetul Public Naţional în sumă totală de 341 899,50 lei.

Relevă că, încălcările constatate prin deciziile Serviciului Fiscal de Stat nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018 şi nr. 127/287 din 06 martie 2018, emise asupra cazului de încălcare a legislaţiei comisă de SRL „Pintex Grup", reprezintă temei de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prevăzut la art. 248 alin. (1) lit.e) din Legea insolvabilităţii nr. 149/2012.

Subliniază că, prin nerespectarea acestor norme imperative ale legislaţiei se confirmă caracterul ilicit al acţiunilor membrilor organelor de conducere al SRL „Ptntex Grup", în persoana administratorului/fondatorului/contabilului *****i, fapt ce generează temei de atragere la răspundere subsidiară.

Învederează că, debitorul urma să depună cererea de intentare a insolvabilităţii în privinţa sa în termen de 30 de zile de la emiterea deciziei nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018 asupra cazului de încălcare a legislaţiei şi anume până la data de 25 februarie 2018, fapt care constituie temei pentru atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere prevăzut la art. 248 alin.(l) lit. h). Astfel, concluzia instanţei de fond, precum că nu a fost stabilită data survenirii stării de incapacitate de plată a debitorului SRL „Pintex Grup" este eronată şi neîntemeiată.

Indică că, dispunerea continuării activităţii ce l-a dus vădit în incapacitate de plată a fost probată conform actului de control nr. 1-794431 din 08 februarie 2018 şi deciziei asupra cazului de încălcare a legislaţiei nr. 127/287 din 06 martie 2018.

Remarcă că, conform explicaţiilor prezentate de conducătorul întreprinderii *****i, la data de 05 februarie 2018 acesta a indicat, că nu a informat funcţionarul fiscal responsabil de monitorizarea postului fiscal despre procurările indicate în tabel din motivul, că a uitat de această obligativitate.

Reiterează faptul că cererea introductivă a fost depusă de către debitor la data de 10 iulie 2018, fapt ce a constituit un temei suplimentar de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organului de conducere a debitorului prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. f) din Legea insolvabilităţii: dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată.

Afirmă că, membrii organelor de conducere ai debitorului până la momentul depunerii cererii introductive nu au întreprins măsuri prevăzute de legislaţie în vederea stingerii restanţei. Mai mult ca atât, au continuat activitatea economică, astfel intenţionat generând majorarea restanţelor faţă de buget.

Solicită admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023, şi emiterea unei hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului SRL „Pintex Grup” în persoana directorului şi contabilului *****, să fie admisă integral.

La data de 02 octombrie 2023, directorul „Pintex Grup”, ***** a depus referință împotriva cererii de apel, solicitând menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023.

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Potrivit art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (6) din Legea insolvabilității, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În corespundere cu art. 373 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Colegiul judiciar, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă, constată că dispoziţiile procedurale sus-invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialul probator rezultă că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nr. 2i-1636/2018 din 12 septembrie 2018, s-a admis cererea depusă de administratorul SRL „Pintex-Grup”, ***** cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL „Pintex-Grup”. S-a constatat insolvabilitatea SRL „Pintex-Grup”. S-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL „Pintex-Grup”. S-a ridicat dreptul lui ***** de la administrarea SRL „Pintex-Grup”, în proces de lichidare. S-a desemnat în calitate de lichidator al SRL „Pintex-Grup”, în proces de lichidare administratorul autorizat Topal Ștefan, deținătorul autorizației nr. 147 din 19 ianuarie 2015, eliberată de Ministerul Justiției (f.d.42-43).

Din informația despre contribuabil S.R.L. „Pintex-Grup” generată la data de 11 noiembrie 2021 rezultă că, ***** a deținut funcția de administrator din data de 19 iulie 2016 și funcția de contabil (f.d.45-47).

Potrivit tabelului definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului din 19 martie 2019, sunt validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în suma totală de 941 416,08 lei împotriva patrimoniului debitorului, și anume: -creanțe chirografare de rangul III în sumă de 485 108,17 lei; -creanțe chirografare de rangul VI în sumă de 456 307,91 lei (f.d.38).

La data de 01 decembrie 2021, directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Radu Gheorghe a depus cerere prin care a solicitat atragerea la răspunderea subsidiară a membrului organelor de conducere a S.R.L. „Pintex-Grup”, ***** și încasarea din contul acestuia în contul masei debitoare a S.R.L. „Pintex-Grup” a sumei de 941 416,08 lei cu titlu de creanțe validate, dar nestinse față de Serviciul Fiscal de Stat (f.d.3-10).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023, s-a respins cererea depusă de directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Gheorghe Radu împotriva lui ***** cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Pintex-Grup”, ca fiind neîntemeiată.

Colegiul judiciar apreciază ca fiind corectă soluția instanței de insolvabilitate cu privire la netemeinicia cererii depuse de Serviciul Fiscal de Stat împotriva lui ***** cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Pintex-Grup”.

Potrivit art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni:

a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;

b) desfăşurarea unei activităţi comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;

c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului şi/sau deturnarea (ascunderea) unei părţi din activul debitorului;

d) procurarea de fonduri pentru debitor la preţuri exagerate;

e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire;

f*) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;*

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăţilor, de a se plăti cu preferinţă unui creditor în dauna celorlalţi creditori;

h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14;

i) comiterea cu intenţie a altor fapte care au cauzat insolvabilitatea debitorului.

Astfel, existența a cel puțin uneia dintre aceste condiții speciale, menționate la art. 248 alin. (1), lit. a)-i) din Legea insolvabilității, alături de condițiile generale ale răspunderii civile menționate mai sus, generează un raport juridic civil de natură delictuală, care se caracterizează sub aspectul conținutului său, în dreptul administratorului insolvabilității/lichidatorului de a pretinde de la membrii organelor de conducere a debitorului insolvabil precum și de la orice altă persoană să suporte o parte din datoriile debitorului insolvabil, dacă aceștia au cauzat insolvabilitatea debitorului prin una dintre acțiunile prevăzute de art. 248, alin. (1), lit. a)-i) din Legea insolvabilității.

Totodată, se reține că, pe lângă aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Aceasta, însă, este regula generală, de la care se admit excepții, legiuitorul menționând în textul art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității cu referire la subiecții de drept pasibili să fie atrași la răspundere subsidiară sintagma „precum și de orice altă persoană", condiția de bază fiind ca între acțiunile ilicite imputabile membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil sau oricărei alte persoane și cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului să existe o legătură cauzală directă.

Așadar, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Colegiul judiciar remarcă că, prin cererea de chemare în judecată, Serviciul Fiscal de Stat a formulat pretențiile sale în privința administratorului și contabilului debitorului S.R.L. „Pintex-Grup", invocând prevederile art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvabilității.

Instanța de apel a stabilit că, Serviciul Fiscal de Stat pretinde atragerea la răspundere a administratorului și contabilului debitorului S.R.L. „Pintex-Grup" și încasarea în contul masei debitoare al SRL „Pintex-Grup" a sumei de 941 416,08 lei.

În acest sens, Colegiul judiciar reține că, pentru a fi angajată răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiţii, și anume: existenţa prejudiciului, comiterea unei fapte ilicite dintre cele enumerate de lege, existenţa legăturii de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu şi vinovăţia persoanei a cărei răspundere se cere.

Astfel, se constată că, Serviciul Fiscal de Stat, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu a demonstrat circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Or, simpla existență a creanței nu impune instanța de judecată atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, în lipsa culpei acestora și a legăturii cauzale dintre acțiunile/inacțiunile acestora și survenirea stării de insolvabilitate.

Cu referire la temeiul de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității- nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, Colegiul judiciar relevă următoarele.

Instanța de apel constată că, Serviciul Fiscal de Stat a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere pe motiv că, nu ar fi depus cerere de intentare a procesului de insolvabilitate în conformitate cu prevederile art. 14 al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

În acest sens, Colegiul civil reține că, potrivit art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, debitorul este obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2), iar conform alin. (4) al aceluiași articol dacă debitorul nu depune cererea introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu

răspundere nelimitată şi lichidatorul debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

Inacţiunea prevăzută de art. 248, alin. (1), lit. h) din Legea insolvabilităţii, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri prevăzute în art. 248, alin. (1) din Legea insolvabilităţii, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul întreprinderii să depună cerere introductivă.

Nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14, alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen.

După cum a stabilit și instanța de fond, pentru a stabili vina şi a atrage la răspundere subsidiară organele de conducere şi/sau de supraveghere a debitorului, urmează să fie întrunite anumite condiţii şi anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, precum şi fapta să fie săvârşită cu vinovăţie.

Instanța de apel reține că, răspunderea nu devine automat operantă în toate cazurile în care pasivul social nu poate fi acoperit, ci numai atunci când se demonstrează că prin acţiunea culpabilă şi intenţionată, subiecţii vizaţi au cauzat starea de insolvabilitate sau prin săvârşirea unei fapte expres şi limitativ enumerate la articolul 248 din Legea insolvabilităţii, iar consecinţele acestora s-au materializat prin crearea, menţinerea sau aprofundarea stării de insolvabilitate, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condiţiilor de tragere la răspundere juridico-civilă.

Potrivit dispoziţiilor art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Prin urmare, răspunderea patrimonială reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care se angajează faţă de delincvenţi, în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter patrimonial.

În sensul dispoziţiilor menţionate, se subînţelege că, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale îl constituie componenţa delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită şi un prejudiciu şi vinovăţia. Acestea reprezintă condiţiile generale de antrenare a răspunderii delictuale, iar lipsa uneia exclude atragerea la răspundere a persoanei.

De notat că, în contextul condițiilor generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, instanţa argumentează că nu poate exista răspunderea delictuală dacă nu există culpa şi legătura cauzală dintre acţiunile persoanei implicate şi survenirea unui prejudiciu.

La caz, instanța de apel consideră că, instanța de fond just și întemeiat a constatat că, nu sunt întrunite condițiile necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale a membrului organelor de conducere ale debitorului SRL „Pintex-Grup”, *****, or Serviciul Fiscal de Stat nu a demonstrat prin probe concludente şi pertinente că apariţia stării de insolvabilitate a debitorului s-ar datora anume acţiunilor ilegale din partea acestei persoane.

Cu referire la argumentul apelantului referitor la faptul că, ***** nu a înaintat în termen cerere introductivă de constatare a insolvabilităţii SRL „Pintex-Grup”, Colegiul judiciar relevă că, pentru identificarea neexecutării obligaţiei administratorului unei societăţi comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului sub forma incapacităţii de plată.

În speță, Serviciul Fiscal de Stat nu a anexat probe din care ar rezulta cert data la care a survenit starea de insolvabilitate a SRL „Pintex-Grup”, iar instanţa de judecată nu poate să-şi bazeze hotărârea sa pe presupunerile reclamantului, care nu sunt confirmate prin nici un fel de mijloace de probă, ci doar pe fapte cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile și pertinente.

Or, afirmațiile reclamantului precum că debitorul s-a aflat în incapacitate de plată la 25 ianuarie 2018, din motiv că potrivit deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018 asupra cazului de încălcare a legislaţiei, pentru încălcările menţionate, debitorului SRL „Pintex Grup” i-au fost calculate suplimentar obligaţii fiscale la Bugetul Public Naţional în sumă totală de 341 899,50 lei, Colegiul judiciar nu o poate reține ca fiind pertinentă și relevantă speței supuse judecării, întrucât apelantul nu a probat că datoria debitorului în sumă de 941 416,08 lei a apărut după expirarea termenului de 30 de zile de depunere a cererii introductive, în corespundere cu art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii.

Respectiv, în lipsa probării momentului survenirii stării de insolvabilitate, instanţa de judecată nu poate să-şi bazeze hotărârea sa pe presupunerile reclamantului, care nu sunt confirmate prin nici un fel de mijloace de probă, ci doar pe fapte cert stabilite în procesul examinării cauzei, confirmate prin probe admisibile şi pertinente.

Astfel, Colegiul judiciar conchide că nu a fost demonstrată legătura cauzală dintre suma pretinsă de către Serviciul Fiscal de Stat a fi încasată în mărime de 941 416,08 lei şi inacţiunea administratorului ***** de nedepunere a cererii introductive în termenul prevăzut de art. 14, alin. (3) din Legea insolvabilităţii.

Respectiv, de către reclamant nu a fost făcută o diferențiere între sumele datorate de debitor care au apărut până la data pe care o consideră a fi obligatorie de a depune cererea introductivă și cele care au apărut după acea dată.

Prin urmare, este nejustificată atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului SSRL „Pintex-Grup”, prin prisma lit. h) al art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilităţii.

Cât privește temeiul de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248, alin. (1), lit. f) din Legea insolvabilității- privind dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, instanța de apel notează că Serviciul Fiscal de Stat nu a motivat tipul și modalitatea desfășurării unei activități care a dus debitorul la incapacitate de plată, nici nu a menționat prin ce act administratorul statuar SRL „Pintex-Grup” în procedura falimentului – ***** a dispus continuarea acestei activități vicioase.

La caz, instanța de apel punctează că, la materialele cauzei nu au fost anexate procese-verbale ale adunării asociaților SRL „Pintex-Grup”, sau orice alte dispoziții, ordine, instrucțiuni pe care pârâtul ar fi indicat angajaților acestei societăți comerciale sau oricărei alte persoane în acest sens.

Mai mult ca atât, sunt juste argumentele invocate de către ***** și lichidatorul S.R.L. „Pintex-Grup”, Topal Ștefan precum că, procurările invocate de către reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 19 997,98 lei, inclusiv TVA în sumă de 3 333 lei au fost efectuate la

data de 27 februarie 2017, iar însăși reprezentantul reclamantului invocă faptul că incapacitatea de plată a debitorului a survenit la data de 25 ianuarie 2018, adică ulterior tranzacției respective.

Cu referire la temeiul de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității- privind ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire, instanța de apel constată că, Serviciul Fiscal de Stat nu a argumentat și nu a menționat în ce mod administratorul și contabilul debitorului S.R.L. „Pintex-Grup”- ***** a comis acest delict, precum nu a administrat probe pertinente și concludente din care ar rezulta comiterea de către pârât a faptelor prevăzute de art. 248, alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității. Or, emiterea deciziilor asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 120/120 din 25 ianuarie 2018 și nr. 127/287 din 06 martie 2018 probează comiterea anumitor abateri de la legislația fiscală de către S.R.L. „Pintex-Grup”, însă nu dovedește faptul că admiterea acestor abateri au putut genera starea de insolvabilitate a debitorului.

Concomitent, instanța de fond just a conchis că, reclamantul nu a demonstrat legătura cauzală dintre temeiul prevăzut de art. 248, alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității și cauzarea stării de insolvabilitate.

La caz, instanța de fond întemeiat a apreciat că, probatoriul este insuficient și nu demonstrează cu certitudine argumentele expuse de către reclamant, în special- existența faptei ilicite imputate săvârșită prin e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată.

În aceiași ordine de idei, instanța de apel consideră că, argumentele invocate în apel poartă un caracter formal, și aceasta pentru că reproducerea motivelor invocate în cererea de chemare în judecată nu constituie temei de casare a unei hotărâri legale și întemeiate.

Colegiul judiciar consideră că, deși apelantul și-a exprimat dezacordul cu hotărârea instanței de fond, nu a indicat care norme de drept au fost interpretate eronat de instanța de fond şi în ce constă pretinsele erori.

În finalitatea celor indicate supra, prima instanță just a stabilit că, nu sunt întrunite condițiile tragerii la răspundere subsidiară a administratorului și contabilului debitorului S.R.L. „Pintex-Grup” în temeiul art. 248 alin. (1) lit. e), f) și h) din Legea insolvabilitații.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că hotărârea contestată este întemeiată şi legală, iar argumentele invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat şi de a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, art. 385 alin. (1) lit. a), art. 389 și art. 390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 martie 2023, la cererea depusă de directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat, Gheorghe Radu împotriva lui ***** cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL

„Pintex-Grup”.

Decizia este irevocabilă din momentul pronunțării.

Preşedintele şedinţei, judecător Clim Eugeniu

Judecătorii Cotruță Iurie

Cojocaru Olga